

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

152

Vragen van de leden **Groothuizen** (D66) en **Voordewind** (ChristenUnie) aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over *het bericht «Opvangkampen op Samos een hel: dit niet eerder gezien»* (ingezonden 2 augustus 2019).

Antwoord van Staatssecretaris **Broekers-Knol** (Justitie en Veiligheid), mede namens de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (ontvangen 26 september 2019). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2018–2019, nr. 3644.

Vraag 1

Kent u het bericht «Opvangkampen op Samos een hel: «dit niet eerder gezien»»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kunt u bevestigen dat er 2.000 migranten in het vluchtelingenkamp op Samos verblijven, terwijl daar maar plek is voor 650 migranten en dat er daarnaast ook nog eens 2500 migranten in geïmproviseerde tentenkampen naast het officiële kamp verblijven? Hoe beoordeelt u deze situatie?

Antwoord 2

Op dit moment zijn er ruim 4.000 vluchtelingen en migranten op het Griekse eiland Samos. Omdat de officiële capaciteit van de *hotspot* 650 personen is, is een deel van de vluchtelingen en migranten genoodzaakt in tenten in en rondom het kamp te verblijven. Zoals bekend deelt het kabinet de zorgen van uw Kamer over de situatie op de Griekse eilanden, met inbegrip van die op Samos.

Het kabinet onderstreept eens te meer de dringende noodzaak om de asielprocedures en de terugkeer te verbeteren. Dat is de sleutel tot structurele verbeteringen. Nederland dringt daar voortdurend op aan, op ambtelijk en politiek niveau, bilateraal en in EU-verband.

Griekenland dient daar zelf verantwoordelijkheid voor te nemen. In dat licht verwelkomt het kabinet de prioriteiten van de nieuwe Griekse regering op het

¹ <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2295608-opvangkampen-op-samos-een-hel-dit-niet-eerder-gezien.html>

terrein van migratie, waaronder het verbeteren van de opvang, het versnellen van asielprocedures, het versterken van grensbewaking en het opschalen van terugkeer. Het opzetten van een nieuwe *hotspot* op Samos – wat al door de vorige regering in gang was gezet – behoort ook tot die prioriteiten. Nederland ondersteunt de Griekse autoriteiten bij het doorvoeren van structurele verbeteringen, bijvoorbeeld door het delen van kennis, expertise en ervaring. Minister-President Rutte heeft dit ook in zijn recente gesprek met zijn Griekse counterpart op 3 september jl. nogmaals benadrukt. Over de voortgang van deze steun wordt uw Kamer separaat geïnformeerd.

Vraag 3

Kunt u bevestigen dat er geen elektriciteit, stromend water of WC's aanwezig zijn in de kampen? Hoe beoordeelt u deze situatie?

Antwoord 3

Op Samos is in 2016 met Europese financiële steun een riool en watertoevoernetwerk gebouwd in de *hotspot*. Er zijn elektriciteit, stromend water en wc's aanwezig, maar deze voorzieningen zijn niet toereikend voor de huidige bezetting. In het geïmproviseerde tentenkamp ontbreken deze voorzieningen helaas geheel.

Vraag 4

Hoe staat het met de medische voorzieningen op Samos? In hoeverre is er voldoende medische hulp beschikbaar?

Antwoord 5

Er zijn medische voorzieningen aanwezig op Samos. Zo zijn er twee overheidsartsen aanwezig in het kamp en biedt de ngo Med'EqualTeam extra ondersteuning buiten het kamp met vijf artsen. Het is belangrijk dat Griekenland zelf zorgt voor voldoende medisch personeel. Daar heeft mijn voorganger tijdens zijn werkbezoek in februari jl. specifiek aandacht voor gevraagd.

Vraag 5

Klopt het dat mensen die nu aankomen in de opvangkampen op Samos, pas in 2021 of zelfs in 2022 hun eerste asielintake kunnen krijgen? Zo nee, wat zijn dan de huidige wachttijden? Zo ja, deelt u de mening dat dit veel te lang is, alleen maar bijdraagt aan de al bestaande gevoelens van onzekerheid en uitzichtloosheid en dat deze wachttijden zo snel als mogelijk moeten worden teruggebracht? Zo nee, waarom niet? Bent u bereid hierover het gesprek met uw Europese collega's aan te gaan en de Kamer over de uitkomsten te informeren?

Antwoord 5

Zie ook het antwoord op vraag 1

De wachttijden op Samos zijn in vergelijking tot die in andere lidstaten lang. Asielzoekers met bepaalde nationaliteiten moeten inderdaad wachten tot 2021 voor hun eerste interview. Dat is een onwenselijke situatie die het gevoel van uitzichtloosheid en onzekerheid onder asielzoekers kan versterken. Zoals hierboven gemeld, verwelkomt het kabinet het voornemen van de nieuwe Griekse regering om prioriteit te geven aan het versnellen van asielprocedures. Op verzoek van de Griekse autoriteiten heeft Nederland informatie gedeeld over het Nederlandse juridische kader en de wijze waarop procedures zijn ingericht. In aanvulling daarop hebben de afgelopen maanden diverse bezoeken en gesprekken plaatsgevonden tussen Nederlandse en Griekse experts van de asiel-, opvang- en terugkeerdiensten. Nederland brengt bilateraal en in EU-overleggen zeer geregeld de situatie op de Griekse eilanden onder de aandacht. Waar opportuun gebeurt dit ook in contacten met VN-organisaties. Nederland blijft dit doen, maar het is nu vooral zaak dat de nieuwe Griekse regering de aangekondigde maatregelen uitvoert. In lijn met het kabinetsbeleid staat Nederland klaar om Griekenland daarin, zonodig, additioneel te ondersteunen om te zorgen dat structurele verbeteringen worden doorgevoerd. Zoals hierboven gesteld, richt zich dit op de inzet van experts.

Vraag 6

Hoe verklaart u de slechte omstandigheden in de vluchtelingenkampen op de Griekse eilanden, gelet op de ruime financiële middelen die de Europese Unie ter beschikking stelt? Wat doet de Europese Commissie teneinde de situatie op Samos te verbeteren?

Antwoord 6

Om de situatie in Griekenland te verbeteren hebben de Europese Unie en haar lidstaten, financiële middelen en capaciteit beschikbaar gesteld. Sinds 2015 is circa 2,1 miljard euro beschikbaar gesteld vanuit de Europese Commissie.² Ook Nederland heeft in de periode 2015–2016 financiële steun geboden.

Een deel van deze middelen wordt onvoldoende benut. Nederland levert daarom al enige tijd een fondsenexpert aan de Griekse autoriteiten om deze bij de uitputting van middelen te ondersteunen. Ook de Europese Commissie probeert waar mogelijk de gerichte besteding van deze middelen te bevorderen. Zo wordt het nieuw te bouwen kamp op Samos gefinancierd met EU gelden. Voorts dringt de Commissie doorlopend bij de Griekse autoriteiten aan op het verbeteren van de werkprocessen tussen de verschillende Griekse organisaties die werkzaam zijn in de centra, waaronder op Samos. Daarvoor stelt de Commissie aanzienlijke financiële middelen ter beschikking, als ook operationele ondersteuning. Het is aan de Griekse autoriteiten om middelen en andere vormen van assistentie te benutten en nu de juiste stappen te zetten. De nieuwe Griekse regering heeft reeds aangekondigd hier serieus werk van te willen maken.

Vraag 7

In hoeverre ziet u een mogelijkheid NGO's die actief zijn op de Griekse eilanden te ondersteunen teneinde de situatie in de opvangkampen te verbeteren, zoals bepleit in de aangenomen motie van het lid Voordewind?³

Antwoord 7

Zoals meermaals met uw Kamer gewisseld, gaat het niet om een gebrek aan financiële middelen en stelt het kabinet derhalve geen extra middelen beschikbaar om ngo's financieel te ondersteunen op de Griekse eilanden (zie ook het antwoord op vraag 6). Vanuit Europese middelen worden ook activiteiten van ngo's gefinancierd. Een aantal voorbeelden daarvan is ook terug te vinden in de *factsheets* van de Europese Commissie.⁴

Het kabinet erkent dat hulporganisaties, waaronder ngo's, een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het verbeteren van opvangomstandigheden. De Nederlandse ambassade bevordert dan ook de samenwerking van ngo's met de Griekse autoriteiten. Dit neemt echter niet weg dat de Griekse autoriteiten zelf de verantwoordelijkheid hebben om basisvoorzieningen op orde te hebben en te zorgen voor humane opvang van asielzoekers. Uit verklaringen van de nieuwe Griekse regering blijkt ook dat dit als een van de prioriteiten is gesteld. Het kabinet staat klaar om de Griekse regering daarbij te ondersteunen.

² https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/201905_managing-migration-eu-financial-support-to-greece_en.pdf, geraadpleegd 15 augustus 2019

³ Motie Voordewind c.s. over verbeteren van de humanitaire opvang en begeleiding van migranten op de Griekse eilanden – Hulp, handel en investeringen, Kamerstuk 33625-281

⁴ Idem